

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü

2019 / 2020 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı
TAR335 Eskiçağ Akdeniz Med. Tarihi Dersi Ara Sınavı (Vize)

22/11/2019

Öğrencinin		Aldığı Puan	
Adı ve Soyadı	CEVAP ANAHTARI		
Numarası		İmzası	
❖ Sınav süresi 50 dakikadır. ❖ Birinci soru 50 puan, ikinci soru 50 puan, toplam 100 puandır.			

Dr. Öğr. Üyesi Okay PEKŞEN
Başarılar Dilerim...

SORULAR

- 1.Ege Göçleri hakkında bilgiler veriniz.
2. Solon kimdir? Faaliyetleri hakkında bilgiler veriniz.

CEVAPLAR

Cevap 1

M.Ö. 13. yüzyılın sonlarında Kuzey Avrupa’da bilinmeyen bir nedenden başlayan göç hareketi Alp Dağları’nı geçtikten sonra iki bölüme ayrılmış ve bir kısmı İtalya üzerinden Libya’ya kadar ulaşırken bir kısmı da Balkanlara ulaşarak buradaki Trak kabilelerini göçe zorlamıştır. Balkanlarda yaşayan bu topluluklar önlerine çıkan ulusları da harekete geçirerek Anadolu’ya geçmiş önce Troia kentini yok etmiş sonra da Hitit topraklarına girmişlerdir. Ege Denizi üzerinden geçen göç dalgası Anadolu, Suriye ve Filistin yoluyla Mısır’a kadar ulaşmıştır. Modern tarihçiler tarafından "Deniz Halkları Göçü" adıyla tanınan bu göç hareketi, "Deniz Budunları Göçü", "Deniz Kavimleri Göçü", "Ege Göçleri" ya da "Kavimler Göçü" gibi farklı adlarla da anılmıştır. "Sea People" yani "Deniz Halkları" terimi, Mısır tarihi ve dili uzmanı olan Gatton Maspero tarafından ilk kez 1881 yılında ortaya atılmıştır. Mısır yazıtlarında göçle gelen bu toplulukların "adalardan" ya da "denizin ortasından" geldikleri ifade edilmiştir. Geç Tunç Çağı (M.Ö. 16–12) ilk büyük devletlerinin olduğu ve birbiri üzerinde hakimiyet kurmak için insanlığın o güne kadar gördüğü en korkunç savaşların yapıldığı dönem olmuştur. Bu dönemde; Yunanistan’da Miken, Girit’te Minos medeniyetleri, Orta Anadolu’da Hitit Krallığı, Suriye ve Kuzey Mezopotamya’da Asur ve Mitanni Devletleri, Güney Mezopotamya’da Kassit Hanedanlığı, Kıbrıs’ta Alashia Krallığı ile güneyde Mısır Devleti en büyük siyasi güçleri oluşturmaktaydı. Bu krallıklar yönetim sistemlerini sağlamış halkları üzerinde otoritelerini kurmuş ve idari organizasyonlarını geliştirmişlerdi. Bu devletler yazı sayesinde hem kendi kayıtlarını tutmakta hem de diğer devletlerle görüşebilmekteydiler. Krallar birbirleriyle mektuplaşmakta böylece birbirlerine karşı müttefiklik veya düşmanlık güdebilmekteydiler. Bu dönem bölgesel ticaretin yerini uluslararası ticaretin almaya başladığı dönem olmuştur. İlk ve Orta Tunç Çağları’nda iki bölge arasında karşılıklı yapılan ticaret Geç Tunç Çağı’nda yerini deniz ticaretinin de kullanıldığı karmaşık bir ticaret ağına bırakmıştır. Ege Göçleri hakkında bilgi aldığımız tek yazılı kaynak Mısır vesikalarıdır. Başkentleri yıkılan ve Anadolu’nun güneydoğusuna yerleşmek zorunda kalan Hititlerin çivi yazılı tabletleri ve dilleri son bulmuştur. Suriye ve Filistin bölgesinin önemli kentleri de yakılıp yıkıldığı için geriye herhangi bir yazılı materyal kalmamıştır. Deniz Kavimleri Göçü hakkındaki en ayrıntılı bilgiyi III. Ramses’in 1190 yılında Medinet Habu kentinin duvarlarına yazdığı yazıttan öğrenmekteyiz. III. Ramses bu toplum için: “Yabancı ülkeler aleyhine, oturdukları adalarda gizli müttefiklikler kurdular. Hiçbir ülke onlara silah gücüyle karşı koyamadı. Hatti ülkelerinden hiçbiri bu saldırılara dayanamadı. Kode, Kargamış, Arzava ve Alaşia (Kıbrıs) tahrip edildi. Bu insanlar Amurru ülkesinde bir yerde ordugâhlarını kurdular. Buranın halkını sanki hiç yokmuş gibi mahvettiler. Bunlar önlerinde bir ateş perdesi bulundurarak Mısır’a yürüdüler. Müttefikleri arasında Pelest, Turşa, Şerdana, Şekeleş, Zakkari, Danuna ve Vavaşlar vardı. Bu insanlar dünyanın kenarındaki ülkelere bile el uzatıyorlardı. Kalpleri güvenle doluydu ve kendi kendilerine “planlarımızı başarıyoruz” diyorlardı.”

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü
2019 / 2020 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı
TAR335 Eskiçağ Akdeniz Med. Tarihi Dersi Ara Sınavı (Vize)
22/11/2019

Öğrencinin		Aldığı Puan	
Adı ve Soyadı	CEVAP ANAHTARI		
Numarası		İmzası	
❖ Sınav süresi 50 dakikadır. ❖ Birinci soru 50 puan, ikinci soru 50 puan, toplam 100 puandır.			

Dr. Öğr. Üyesi Okay PEKŞEN

Başarılar Dilerim...

diyerek göç eden bu topluluğun farklı uluslardan oluştuğunu, dönemin önemli kentlerinin yakılıp yıkıldığını, bu ulusların gelişigüzel hareket etmeyip bir plan dahilinde ilerlediklerini, Ön Asya'daki hiçbir toplumun gelen bu uluslardan askeri açıdan güçlü olmadığını belirtmektedir. MÖ. 1386-1318 tarihleri arasındaki dönem hakkında bilgi veren Amarna Mektupları'nda Deniz Kavimleri içinde yer alan Shardana, Danuna ve Lukka uluslarından bahsedilmektedir. M.Ö. 1229 – 1220 yılları arasında hüküm süren Firavun Merneptah, İtalya'dan Libya'ya geçen ve oradan da Mısır'a saldıran Deniz Kavimleri'ni yenmiş ve geri püskürtmüştür. Bu olayın anısına yapılan Büyük Karnak yazıtında ve Hymn zafer stelinde Ekwesh, Lukka, Shardana, Shekelesh ve Tursha gibi uluslarla savaşıldığından bahsedilmiştir. Deniz Kavimleri saldırılarını sadece karadan değil denizden de gerçekleştirmişlerdir. Onlarca gemiden oluşan filolarla zengin kıyı kentlerine saldıran bu topluluklara karşı dönemin kralları birbirini uyardığı gibi yardım da göndermişlerdir. Ugarit kralından Alaşia kralına gönderilen mektupta: *"Dikkatli ol! Düşmanın gemileri buraya geldi, benim şehirlerim yandı. Ülkeme kötü şeyler yaptılar. Benim bütün birliklerim ve savaş arabalarım Hatti ülkesindeydi, bütün gemilerim ise Likya topraklarında bu yüzden ülke terk edildi. Buraya gelen düşmanın yedi gemisi burada çok zarara neden oldu"* diyerek ülkelerin ne durumda olduğunu açıklamıştır. Aileleri, günlük kullandıkları eşyaları ve öküz arabalarıyla karadan, gemilerle denizden ilerleyerek tüm Ön Asya'yı geçen Ege Göçleri eskiçağ tarihi için bir dönüm noktası olmuştur. II. binyılın ikinci yarısında aralarında bir denge kurmuş olan büyük devletler sistemi ortadan kalkmış bunun yerini bölgesel devletler almıştır. Ege Göçleriyle Filistin bölgesine yerleşen Pelestler sayesinde Suriye ile Mısır arasındaki bağlantı kesilmiş Mısır'ın Suriye üzerindeki etkisi tamamen kaybolmuştur. Ege Göçleri'nin oluşturduğu otorite boşluğundan faydalanarak çölden çıkan Arami kabileleri Sami kavimlerin üçüncü göçü olarak bilinen Arami Göçü'nü oluşturmuştur.

Cevap 2

Atinalı bir devlet adamı ve şair olan Solon, kendi adını taşıyan yasaları ile ünlüdür. Solon, Eski Yunan'ın Yedi Bilgesi'nden biri olarak kabul edilir. Yedi Bilge, M.Ö. 7.-6. yüzyıllarda yaşamış, aralarında Thales, Pittakos gibi bilgelerin bulunduğu, Sokrat öncesi ünlü Yunan filozofları ve devlet adamları için kullanılan bir terimdir. Solon'un doğum yeri bilinmemektedir. Orta halli soylu bir aileden geldiği, deniz aşırı ticaretle uğraştığı sanılmaktadır. M.Ö. 600 dolaylarında Salamis Adası'nı ele geçirmek için Megaralılar'la yapılan savaşın kötü gitmesi Atinalılar'ın cesaretini kırmış ve moralini bozmuştu. Solon Atinalılar'a okuduğu bir şiirle onları yüreklendirerek savaşın kazanılmasını sağladı. Savaşın ardından üne kavuşan Solon, daha sonra arkhon (yargıç yönetici) seçilerek ekonomik, siyasal ve hukuksal reformlar gerçekleştirdi. Önce çiftçilere, borçları nedeniyle el konulmuş topraklarını geri verdi ve köleleştirilmiş olanları serbest bıraktı. Borçlunun borcu karşılığında kendisini rehin göstermesi uygulamasını sona erdirdi. Yeni iş olanakları yaratmak için ticareti ve zanaatları özendirdi. Solon döneminde standartlara uygun, metal Atina parası bastırıldı; yeni ağırlık ve ölçü sistemleri geliştirildi. Bu dönem Atina'nın geliştiği ve zenginleştiği yılları kapsar. Solon siyasal alanda yaptığı reformlarla soyluların yönetimdeki tekeline son verdi. Dört gelir grubuna ayırdığı yurttaşların siyasal hak ve yetkilerini, kökenlerine bakmaksızın, bu gelir gruplarına göre belirledi. Tüm yurttaşlara, en üst yönetim

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü
2019 / 2020 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı
TAR335 Eskiçağ Akdeniz Med. Tarihi Dersi Ara Sınavı (Vize)
22/11/2019

Öğrencinin		Aldığı Puan	
Adı ve Soyadı	CEVAP ANAHTARI		
Numarası		İmzası	
❖ Sınav süresi 50 dakikadır. ❖ Birinci soru 50 puan, ikinci soru 50 puan, toplam 100 puandır.			

Dr. Öğr. Üyesi Okay PEKŞEN

Başarılar Dilerim...

organı olan eklesia'ya (halk meclisi) katılma hakkı tanıdı. Bu meclisin yasa yapma, kararlar alma, görevlileri seçme ve önemli temyiz davalarına bakma gibi yetkileri vardı. Ayrıca, eklesia'nın onaylayacağı yasa tasarılarını hazırlamakla görevli Dört Yüzler Meclisi'ni de kuran Solon, en üst üç gelir grubundan yurttaşlara bu mecliste birer yıl görev hakkı tanıdı. Yüksek yöneticiler ise yalnızca üst iki gruptan seçilebiliyordu, Böylece Atina'da daha sonra gelişen demokrasinin temelleri Solon döneminde atıldı. Solon yaptığı düzenlemelerle tüm yurttaşlara yasalar önünde eşitlik sağladı. O dönemde yürürlükte olan ve hemen her suca ölüm cezası öngören katı Drakon Yasaları'nı gözden geçirerek yumuşattı ve hukuk sistemini daha insancıl bir yapıya kavuşturdu. Yurttaşlara, yöneticilerin kararlarına karşı mahkemeye başvurma ve dava açma hakkını tanıdı. Bazı değişiklikler geçirmesine karşın, Solon Yasaları çok uzun bir süre Atina'nın hukuksal yapısının temelini oluşturdu. 100 yıl süreyle geçerli olmasına karar verilen bu yasalar, herkesin görebileceği bir biçimde, döner ahşap tabletler üzerine yazıldı. Bu düzenlemeleri yaptıktan sonra, yasaların uygulanması sırasında müdahale etmek istemeyen Solon kendi isteğiyle, 10 yıl süren bir geziye çıktı. Döndüğünde Atina'nın siyasal ortamı çok karıştı. Soylulardan Pisistratus'un tiran olmak için çaba harcadığını gören Solon, Atinalıları uyarmaya çalıştıysa da sözünü dinlemedi. Ama M.Ö. 560'ta Pisistratus tiran olunca haklılığı ortaya çıktı. Devlet adamlığının yanı sıra Atina'nın ilk şairi de olan Solon, şiirleriyle halkı bilinçlendirmeye çalıştı. Toplumda düzenin bütün yurttaşların yasaların üstünlüğüne inanmasıyla sağlanabileceğini, kargaşaya açgözlülüğün ve adaletsizliğin neden olduğunu savundu. Solon, aynı zamanda anayasada da yeni bir düzenleme yaparak yurttaşları soyluluk değil, fakat servetlerine göre dört sınıfa ayırmıştır. Servet ölçüsü olarak yılda kaç kile / ölçek (*medimnos*) buğdaya (ya da aynı değerde başka ürün veya para) sahip oldukları esas alınacaktı. 1 *medimnos*, 38 kilogram veya 50 litre demektir. Bir kişi normal olarak yılda sekiz *medimnoi* buğday tüketirdi; karı-koca ve üç çocuktan oluşan aile ise yılda yaklaşık 25 *medimnoi* buğday tüketirdi. Yurttaşların siyasal ve askeri alanda mevki sahibi olmaları ile vergi ödemelerinde bundan böyle ait oldukları sınıflar dikkate alınacaktı. Bu dört sınıf ve servetleri aşağıdadır:

- 1) *Pentakosiomedimnoi*: 500 *medimnoi* ve üstü
- 2) *Hippeis* (atlılar): 300-500 *medimnoi*
- 3) *Zeugitai* (küçük çiftçiler): 200-300 *medimnoi*
- 4) *Thetes* (fakir köylüler, toprağa bağlı köleler ve işçiler): 200 *medimnoi* altı.

1. ve 2. sınıftaki yurttaşlar yüksek devlet memurluklarına (arfe/10n'luk) ve *Areopagos*'a (aristokratlar meclisi); 3. sınıf yurttaşlar ufak memurluklara ve Dört yüzler Meclisi'ne (*Bule*); 4. sınıf yurttaşlar ise Halk Meclisi'ne (*Ekklesia*) ve *Heliaia*'ya (bir tür halk mahkemesi) seçilebiliyorlardı. Askerlik hakkı yalnızca ilk üç sınıfa verilmişti; 4. sınıf askerlikten muafı. *Thetes* askerlikten ve her türlü vergiden muaf tutulmuştu.